

Henki &

elämä

Elina tarjoaa kahvit

Jyväskylän
seurakunnan
lehti

6.4.2018 ■ numero 6

Kuninkaiden
harrastus kiehtoo
keräilijöitä

► sivu 3

Ehdokkaiden
etsintä
alkamassa

► sivu 5

Sukututkimus
löytää sodan
arvet

► sivu 6-7

Juuri sinä voit pysäyttää vihan

Tänä vuonna Suomessa muistetaan vuoden 1918 järkyttäviä tapahtumia. Ne tuntuvat meistä uskomattomilta. Miten suomalaiset saattoivat raahata toisiaan teloituskomppanian eteen? Mehän olemme samaa kansaa.

Sotia ja konflikteja ei ole maailmasta saatu loppumaan. Puhutaan nk. juurisista joihin tulisi tarttua ja että köyhyys ja toivottomuus ovat kasvualustoja sodille. Kun arvioi tämän vuosisadan konflikteja, niille ei ole yhtä tai kahta syytä. Jakolinjat voivat kulkea uskontokuntien ja etnisten ryhmien välillä tai maiden rajoilla. Joskus panoksena ovat resurssit: maa, vesi, luonnonvarat.

Monessa konfliktissa tai ihmisryhmän vainossa on taustalla asemaansa pönkittävä johtaja, joka omii agendalleen kansansa kenties kokeman epäoikeudenmukaisuuden. Päätaavoitteena ei ole kansan ongelmien selättäminen, vaan niiden valjastaminen valta-yrityksiin. Balkanin 1990-luvun konfliktien keskeisenä syynä oli johtajien lietsoma viha ja kansanryhmien käyttäminen vallan keskittämiseen.

Joskus tuhoisien valta-yrityksien vaikutukset ulottuvat laajemmalle. Ehkä Suomessa kävi niin. Venäjän bolshevikien vallankumouksen aallot leviivät Suomen köyhyden runtelemaan maaperään eikä seurauksia pystytty pysäyttämään – ja kun pystyttiin, syntyi siitkin karmaisevaa jälkeä.

Näinä aikoina nettipalstat huokuvat vihaa. Loukkauksia on helppo syyttää nimettömänä ja tapaamatta kohdettaan. Samanmielisten kanssa lietsoudutaan solvaaviin virtuaalihyökkäyksiin, tarkoituksena mustamaalata tai hiljentää vastapuoli. Joskus nämä kampanjat löytävät itselleen johtajia. Usein niiden valheet ja propaganda ulottuvat kauas oman maan tai kieliryhmän ulkopuolelle. Tällä saattaa olla vakavia seurauksia.

Voimmeko me toimia vastavoimana kiihkoilulle ja vastakkainasettelulle omassa elämänpiirissämme? Juuri me voimme olla antamatta valtaa äänille, joiden mukaan 'nuo toiset' ovat syyppäitä ongelmiiimme, ovat he sitten omaa kansaamme tai muuta kansallisuutta. Jokainen meistä voi olla se järjen ääni, joka pysäyttää kohdallaan vihan ja kaunan.

Nina Suomalainen
Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö (ETY)
Operaation päällikkö

Tänään rukoilen

Kiitos, että kotona on kaikki hyvin

Monilla kavereilla kotiasiat ovat aika sekaisin. Tuntuu, ettei kukaan välitä. Siksi olen kiitollinen siitä, että kotona kaikki on hyvin. Omat vanhempani ovat kiinnostuneita siitä, miten minulla menee.

Tyttö, 16

Suvun tarina määrittää identiteetin

Punalesken tyttärentyttäreille jäi kansalaissodan perinnöksi oikeudenmukaisuuden ja tasapuolisuuden arvostus.

PÄIVI ESKELINEN teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Torpparin poika, metallityömiehen **Juho Reunanen** kuoli Vierumäellä 20.4.1918. Epäselvää on, teloitettiin hän ilman oikeudenkäyntiä vai kuoli hän taistelussa.

Jyväskyläläinen **Heli Särkkä** ryhtyi tarkemmin tutkimaan äidinsänsä kohtaloa saatuaan 1980-luvulla Lahden seurakunnan kirkkoherranvirastosta kyselyynsä vastauksen, että Juho Reunanen kuoli ammuttuna. Tiedonmuruja sadan vuoden takaisista tapahtumista on löytynyt vähän. Särkkä ei muista äitinsä asiasta kovin paljon puhuneen.

– Äitini oli yhdeksänvuotias, kun hänen isänsä lähti punakaartiin. Sen äiti kertoi, että isä kävi hänet hyvästelemässä ennen lähtöään. Ja isoäiti **Alexandra Reunanen** oli myöhemmin esitellyt itsensä punaleskeksi, mikä äitiäni oli vähän nolottanut, Särkkä kertoo.

Heli Särkän eno joutui Hennalan vankileirille, mutta vapautui, kun entinen työnantaja lupasi ottaa hänet takaisin.

– Mummo oli kantanut laihtuneen poikansa selässään kotiin Lahden eteläpuolelta pohjoispuolelle Kivistönmäelle. Niin heikkona mies oli, Särkkä muistaa kuulleensa.

Hän uskoo, että tapahtumat olivat niin järkyttäviä pienen tytön elämässä, että tämä torjui lähes kaikki muistonsa tuosta ajasta.

Asioista ei puhuttu äidin veljen, sotavankileiriltä pelastuneen enonkaan kanssa.

Työuransa Heli Särkkä teki Jyväskylän Maanmittauslaitoksessa, ja siinä työssä perehtyi muun muassa monenlaisiin torppareiden kontrakteihin, sopimuksiin. Niitä luettauaan hän ei ihmettele, miksi työläiset nousivat barrikadeille. Nälkä ja elämän epäoikeudenmukaisuus olivat Särkän mielestä

suurimmat syyt punaisten nousuun.

– Melkoista riistoa ja silkkää kiusantekoa. Joissakin paikoissa torpparit eivät saaneet edes kalastaa maanomistajan järvistä, olisi ollut vähän leivänjätettä. Sieltä 1910-luvulta tämä sota sai alkunsa, Särkkä pohtii.

Hän arvelee kuitenkin, että koko kansalaissota alkoi vähän puolivahingossa ja ryöstäytyi odotettua verisemmäksi.

– Ei kai sitä kukaan osannut kuvitella, millaisia raakuuksia molemmilla puolilla tapahtuisi. Valkoiset puolustivat virallista Suomea saksalaisten ja jääkäreitten avulla, punaiset hakivat elämisen mahdollisuuksia, hän puntaroi.

Särkkä uskoo, että hänen taustansa on vaikuttanut siihen, että oikeudenmukaisuus on hänelle elämän tärkeimpiä asioita.

– Tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus, ne ovat oleellisia asioita. Kukaan ei ole huonompi kuin toinen, kaikilla on arvonsa.

Hänen vanhemmissaan yhdistyivät molemmat rintamalinjat. Toivakasta Jyväskylään keväällä 1918 rataa pitkin kävellyt 16-vuotias Johannes Särkkä kohtasi matkallaan punaiset, jotka veivät hänen ainoan omaisuutensa, kotoa saadun puukon.

” Tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus, ne ovat oleellisia asioita.

– Isä liittyi suojeleuskuntaan, ehkä kuitenkin vain saadakseen työpaikan valtiolta. Se kuului 1920-luvulla asiaan. En kyllä muista että politiikkaa olisi kotona pahemmin puhuttu. Kirkkoon kuuluttiin, ja sunnuntain

jumalanpalvelukset kuunneltiin radiosta.

Särkkä myöntää, että hän on kertonut avoimesti punaisesta taustastaan.

– Harvemmin sitä sanon, että isä oli suojeleuskuntalainen.

Eläkkeelle jäätyään Heli Särkkä on innostunut uudelleen tutkimaan sukunsa vaiheita ja 1918 vuoden tapahtumia. Aiheesta on julkaistu paljon kirjoja ja lehtijuttuja, joita Särkkä on huolellisesti lukenut.

Historia on häntä aina kiinnostanut, mutta koulussa ei puhuttu mitään sisällissodasta, vapaussodasta tai kansalaissodasta. Virallinen kouluopetus jätti vuoden 1918 tapahtumat käsittelemättä, ja siksi ne alkoivat Heli Särkkää kiinnostaa.

Isänsä kohtalo näyttää hänestä nyt mel-

ko varmalta. Vierumäellä on joukkohauta, jossa on 200–300 punaisen ruumiit. Nyt paikkakunnalla mietitään, miten vainajat saataisiin siirrettyä siunattuun maahan nykyisen lautatarhan keskeltä.

Asiakirjat tapahtumista Vierumäellä 20.4.1918 ovat kadonneet. Särkkä epäilee, että syynä on se, että **Mannerheim** kielsi jo maaliskuussa ilman oikeudenkäyntiä tehtävät teloitukset.

– Olisiko tässä nyt sellaisesta teloituksesta kysymys, voi olla. Todisteet siitä on hävitetty, jos niitä on ollutkaan, hän miettii.

Jos vainajien henkilöilysyksiä ryhdytään tutkimaan, Särkkä on valmis osallistumaan dna-tutkimuksiin saadakseen vahvistuksen sille, että isoisa on vainajien joukossa.

– Se päättäisi tämän tarinan.

Kansalaissodan muistomerkit Vanhalla hautausmaalla

PÄIVI ESKELINEN teksti

Jyväskylässä ei käyty varsinaisia taisteluja, eikä punaisia tuotu kotipaikkakunnalleen rintamalinjojen takaa. Vakaumuksen puolesta kaatuneitten muistomerkin on suunnitellut kaivertaja **Artturi Lehtinen** vuonna 1947.

Hautaan on siunattu arviolta 52 punaista, jotka ovat pääosin vankileirillä kuolleita Jyväskylän ulkopuolelta tuotuja vankeja. Muistomerkinä on teksti:

Taistelimme kansanvallan ja tulevaisuuden puolesta. Noin 60 punakaartilaisista 1918.”

Valkoisten puolella kaatuneille kaupunkija maaseurakuntalaisille perustettiin sankarihauta-alue 1918. **Gunnar Finnen** Uhriliekki -patsas tekstillä ”Uhriliekki sydämen vaati kaiken, saikin sen” pystytettiin vuonna 1922.

Puolipyyöreään muistomuriin on kiinnitetty yhteensä 43 nimilappua.

www.jyvaskylanseurakunta/hautausmaat.fi

Perjantaikahveilla puhutaan tärkeistäkin asioista

Schildtin lukiossa opiskelijahuolto tarkoittaa myös yhteisiä kahvihetkiä. Kuulumisten vaihto kahvikupin ääressä voi paljastaa mieltä painavia asioita.

MINNA PALOVAARA teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuvat

Schildtin lukion Voionmaan toimipisteen kakkoskerroksen aulassa odotellaan. Opiskelijoita kerääntyä sohville ja pöytien ympärille. Osa istahtaa tv-nurkkaan seuraamaan urheilulähetystä. Jotkut nostavat läppärin eteensä tai selailevat puhelintaan. Enimmäkseen jutellaan kavereiden kanssa pienissä ryhmissä. On perjantai ja perjantai kahvien aika.

Oppilaitosdiakoni **Elina Lintulahti** kiirehtii reppuineen paikalle. Tervehdyksiä satelee, joku nostaa kädet ylös ja huudahtaa jee! Lintulahti nappaa muutaman innokkaan kantoavuksi koulun keittiöön, ja hetkessä päästään kahville ja keksille suurimman pyöreän pöydän ääreen.

Lintulahti tervehtii ja jututtaa kahvikavereiden viessä jokaista tulijaa.

– Mikä on päivän kysymys, tiedustele ensimmäinen kahvijonossa.

Tänään jokainen saa keksiä itsestään kaksi hyvää ominaisuutta ja kirjoittaa ne Elinan filisvihkoon. Joidenkin mielestä kysymyksen on vaikea vastata, mutta Elina kannustaa mieltämään. Jokaisesta löytyy hyviä puolia. Kaverit auttavat, jos ei itse millään keksi. Kahvijono on välillä pitkä, mutta kaikille riittää ja santsatakin saa.

Perjantai kahvit tai toiselta nimellään yhteisökahvit on odotettu viikoittainen tapahtuma.

– Ihan paras juttu. Olemme käyneet lukion ykkösestä asti säännöllisesti tässä kahvilassa. Elina on pirteä ja mukava, yksi meistä. Me jutellaan sen kanssa kaikesta, sanovat **Assi Jämsen** ja **Marika Aho**.

Koulukaveri **Kia Kemellin** mielestä kahville kokoontuminen on viikon kohokohta.

– Parasta täällä on hyvä filis. Elina tuo meidät kaikki yhteen. Elina on se juttu, ei pelkästään kahvi!

– Perjantai kahvit ovat tärkeä osa koulun toimintaa ja opiskelijahuoltolain mukaista yhteisöllistä opiskelijahuoltoa. Yksi parhaisista toimintamuodoista, sanoo Schildtin lukion apulaisrehtori **Mika Rantala**.

– Tavoitteena on edistää myönteistä vuorovaikutusta ja keskinäisen huolenpidon ilmapiiriä sekä puuttua tarvittaessa ongelmiin. Meillä on velvollisuus yhdessä huolehtia nuorista. Samoista nuorista on kyse koulussa, kotona, harrastuksissa tai seurakunnan toiminnassa. Mitä paremmin voimme tehdä yhdessä nuorisotyötä, sen parempi. Täällä kahvikupposen äärellä päästään juttelemaan myös tärkeistä asioista, kuten hyvinvoinnista, jaksamisesta ja pärjäämisestä.

– Perjantai kahveja on järjestetty noin kahden vuoden ajan. Hetki viikon päätteeksi on ollut todella suosittu tapahtuma, jota kaivataan, jos se joskus peruuntuu. Kohtaaminen nuorten kanssa on vapaamuotoista ja nuorten näköistä, Rantala sanoo.

Elina Lintulahti on Jyväskylän ainoa oppilaitosdiakoni ja ainoa lukiotyötä tekevä diakoni koko maassa. Oppilaitostyötä tekevät myös papit ja nuorisotyön ohjaajat. Tapa tehdä työtä piti kehitellä itse.

– Juttelin oppilaitospappiemme kanssa ja kysyin kokemuksia muilta paikkakunnilta. Kävin tutustumassa Oulun ja Tampereen toimintatapoihin. Paras vinkki oli, että työtä tehdään prosessina, joka vie aikaa, eikä välttämättä koskaan valmistu. Ensin on tehtävät uudet työtavat tutuiksi, Lintulahti toteaa.

Lintulahden työaika jakaantuu puoliksi oppilaitostyöhön ja keskustan alueen diakoniatyöhön. Hän tapaa opiskelijoita Voionmaan lisäksi Lyseon lukiolla ja Viitaniemessä. Oppilaitosdiakoni on paikalla opiskelijoita ja koulun henkilökuntaa varten.

– Diakonian ydin on ihmisten kohtaaminen ja rinnalla kulkeminen. Ei kannata jäädä toimistoon odottamaan, vaan pitää mennä

sinne missä ihmiset ovat. Tulin tänne opiskelijoiden luokse. Tarkkailin, kuuntelin ja keskustelin. Siinä sohvalla istuessani idea kahveihin syntyi, Lintulahti muistelee.

” Ei kannata jäädä toimistoon odottamaan, vaan pitää mennä sinne missä ihmiset ovat.

Lintulahti arvostaa koulujen halua yhteistyöhön.

– Ajatus perjantai kahveista otettiin hienosti vastaan ja sovimme toimintatavat yhdessä. Olen mukana opiskelijahuoltoryhmässä kehittämässä koulun toimintaa, ja yhteys-

tietoni löytyvät koulun sivuilta. Tiedonkulku on isossa talossa toisinaan haasteellista, mutta kuljen avoimin korvin ja kyselen paljon.

Lintulahti menee mukaan koulujen tapahtumiin aina kun pyydetään. Syyskauden alussa Lintulahti kiertää mielellään lukioiden toimipisteissä kertomassa toiminnastaan ensimmäisen vuoden lukiolaisille.

– Kannustan opiskelijoita tarttumaan hihasta. Kanssani voi tulla juttelemaan kun yksinäisyys, stressi, ahdistus tai talousasiat painavat tai on vaikeuksia perheessä tai kavereiden kanssa. Mistä tahansa askarruttavasta asiasta voi puhua, Lintulahti toteaa.

– Olen täällä yhtenä aikuisena, kuuntelen ja kyselen kuulumisia. Fiilisvihkolla ja päivän kysymyksellä pyrin avaamaan keskustelua enemmänkin. Kun aistin, että nuori huokaillee huolistaan, ehdotan kahdenkeskistä tapaamista, koska kavereiden kuullen harva tieltä syvemmin asioitaan. Oma työtila oppilaitoksessa olisi siinä tilanteessa tarpeen.

Elina on meille ihana äitihahmo, sanovat Jenni Hantula, Marika Aho, Assi Jämsen ja Antti Rekilä.

Ongelmat eivät välttämättä ole isoja, on vain tarve puhua jonkun kanssa luottamuksellisesti. Toivoisin, että nuoret uskaltaisivat enemmän tulla juttelemaan kahden kesken. Lintulahti pukeutuu työssään diakonin pantapaitaan. Toisinaan opiskelijat haluavat jutella myös hengellisistä asioista. Joku saattaa kysyä, miksi kannattaa olla kirkon jäsen tai mieltä elämän tarkoitusta. Joskus kerrataan riparimuistoja. Asioita pohditaan yhdessä, koska yksiselitteisiä vastauksia harvoin löytyy.

Schildtin lukiolla on syksyllä edessä muutto uudistettuihin tiloihin Viitaniemeeseen. Saman katon alle tulee 1 200 opiskelijaa.

– Perjantai kahvit ovat luontevaa ja arkista toimintaa opiskelijoiden kanssa ja iso viihtyvyystekijä. Yhteistyö Elinan kanssa on juuri sitä mitä pitää olla. Näin on varmasti myös tulevaisuudessa uudessa toimintaympäristössä, Mika Rantala sanoo.

Hasta la vista, nastat

Alpo Toivola on yksi noin kymmenestä vapaaehtoisesta, joka vaihtaa kirkon parkkialueella autoihin kesärenkaat vapaaehtoista maksua vastaan. Tempauksella tuetaan diakoniatyötä.

HEIKKI IMPIÖ
teksti ja kuva

Eläkkeellä olevalla koneinsinööri **Alpo Toivolalla** on jo useamman vuoden kokemus porukalla talkootyönä tehtävästä renkaanvaihdosta. Hän lähti mukaan rengastiimin kuultuaan mahdollisuudesta tehdä vapaaehtoistyötä, jonka tuotto menee hyvään tarkoitukseen.

Vapaaehtoinen maksu renkaiden vaihdosta käytetään Keltinmäen aluseurakunnan diakonian asiakkaiden hyväksi.

» Siinä töiden lomassa höpötellään kaikenlaista.

Tiimissä työskentelee kymmenkunta vapaaehtoista ja töitä tehdään leppoisassa ilmapiirissä, huumoriakaan unohtamatta.

– Se on mukava päivä. Mukana on tuttuja ystäviä, ja siinä töiden lomassa vitsaillaan ja höpötellään kaikenlaista. Se on myös hyvä jumppapäivä. Omaan tahtiin toki tehdään, mutta päivän jälkeen tietää kyllä hommia tehneensä.

Keltinmäen kirkon parkkipaikalla keväisin ja syksyisin järjestettävän nelituntisen tapahtuman aikana ehditään vaihtaa renkaat parhaimmillaan noin kolmenkymmenen auton alle. Saapuville jaetaan vuoronumerot ja autoilijat voivat odottaessaan piipahtaa kirkon si-

sätiloissa kahvilla.

Rengasmiehillä saattaa olla neljä tai viisikin autoa yhtä aikaa työn alla. Isännänvastuu toiminnasta on seurakunnalla ja asianmukaiset vakuutukset ovat kunnossa, niin tehdyille työlle kuin sen tekijöillekin.

Porukasta löytyy rengasalan ammatillista osaamista ja moni tuokin omat työvälineet mukanaan.

– Minulla on paineilmavehkeet ja huoltoautoksi soveltuva auto. Sillä olen tullut aina talkoisiin.

Rengastiimin vapaaehtoiset ovat pääosin eläkeläisiä, mutta on joukossa muutama työikäinenkin. Moni miehistä, kuten myös Toivola, osallistuu usein myös tiistaisin kirkolla kokoontuvaan Miestenpiiriin.

– Kirkolle voi tulla juttelemaan mukavien ja ystävällisten ihmisten kanssa. Täällä ei ketään katsota nenänvartta pitkin.

Toivola näkee renkaanvaihtotapahtuman hyvänä ja maanläheisenä keinona tutustua seurakuntaan ja sen toimintaan. Tuli sitten mukaan talkoolaiseksi tai vain vaihdattamaan autoonsa renkaita.

» Täällä ei ketään katsota nenänvartta pitkin.

– Tämä on sellainen matalan kynnyksen paikka. Tänne tullessa ei tarvitse sitoutua mihinkään, voi vaan tulla katselemaan minkälaista sakkia täällä on.

Hyvällä porukalla renkaidenvaihto on kaksin verroin mukavampaa, tietää Alpo Toivola. Hän on toiminut vapaaehtoisena rengastiimissä, joka taas keväällä pääsee tositoimiin.

Nastaa hommaa talkoolaisille

HEIKKI IMPIÖ teksti

Keltinmäen aluseurakunnan diakoni **Jukka Rantasen** mielestä Nastat pois -tapahtuma sopii erityisen hyvin miehille, jotka ovat tottuneet fyysiseen työskentelyyn.

– On meillä ollut nuorempi nainkin pari kertaa mukana tiimissä.

Renkaidenvaihto toteutetaan lauantaina 21.4. klo 10–14 Keltinmäen kirkon parkkialueella. Tempauksen tuotto käytetään alueen diakonian asiakkaiden hyväksi.

Infotilaisuus vapaaehtoisille järjestetään kirkolla tiistaina 17.4. klo 17.30. Tilaisuudessa käydään läpi renkaanvaihtotapahtuman perus-

periaatteet.

– Ensi alkuun voi tulla katselemaan tai vaikka pesemään renkaita painepesurilla, Rantanen toteaa.

Lisätietoja: jukka.rantanen@evl.fi p. 050 5497032.

Elämästä

MINNA PALOVAARA
teksti ja kuva

Olen **Jarmo Pihlavamäki**, 61. Olen kotoisin Kypärämäestä ja Jyväskylässä asustelen vieläkin. Kansakoulusta menin ammattikouluun ja vielä Valmetin ammattikouluun. Tein koneistajan töitä yhteensä 35 vuotta.

Reissuhommiakin oli jonkin verran, kunnes terveys vaati vaihtamaan alaa.

Tein keikkoja laulajana ja vedin karaokeiltoja. Opetin myös kansalaisopistossa karakelaulua. Laulan vieläkin jonkin verran, mutta lähin-

nä perhejuhlista ja joissakin joulukonserteissa olen mukana.

Tapasin kymmenisen vuotta sitten kansanparantajan, jonka mielestä minulla on jäsenkorjaajan kädet. Jäsenkorjaus vei mennessään, ja jäin vähitellen muut työt pois. Nyt olen jo neljä vuotta itse opettanut perinteistä jäsenkorjausta.

Minulla on tarve auttaa ihmisiä. Tällä tavalla olen omalta osaltani korkeimman palveluksessa. Tapaan työssäni hienoja ihmisiä apumiehestä professoriin ja kaikilta opin jotakin. Asiakkaat haluavat toisinaan kertoa hyvinkin isoja ja

kipeitä asioita elämästään. Tässä työssä kiehtoo sekin, että koskaan ei tule valmiiksi, aina voi kehittyä.

Mietin asiakkaita hoitaessani myös parhaita työtapoja ja -asettoja. Olen muun muassa kehittänyt erityiset työhön soveltuvat penkit.

Epäilemättä askel jo lyhenee. Pyrin lyhentämään työviikkoa ja viettämään aikaa mökillä Hankasalmenella. Siellä lämmitellään uunia, katsellaan liekkejä ja mietitään sinisiä ajatuksia. Remonttia ja puuhaa riittää. Minulla on siellä myös ahjo käytössä. Tykkään pilkkiä ja hiittää kevätalven jäällä.

Olemme vaimon kanssa karavaanareita. Viimeksi ajoimme Ruotsiin Kebnekaiselle ja näimme huipun maisemat helikopterista. Siihen kannatti satsata!

Näin jälkikäteen ajateltuna olisi pitänyt suuntautua kaupalliselle alalle. Tykkään tehdä kauppaa. Kun on pyydetty, olen välillä lähtenyt huutokauppameklariksikin.

Niinhän sitä sanotaan, että kah-ta en ole tehnyt: Caravellellä (lentokone) ajanut enkä lasta synnyttänyt. Kaikki muu on tullut tehtyä – tosin Amerikassa pitäisi vielä ehtiä käymään.

Jarmo Pihlavamäki vaihtoi alaa oltuaan koneistaja 35 vuotta. Perinteinen jäsenkorjaus vei mennessään.